

УДК 368.40

ПРАВОВІ ФОРМИ СПІВПРАЦІ ВОЛОНТЕРСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ З ОРГАНАМИ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ

Максим ОЛЬХОВСЬКИЙ,

аспірант кафедри адміністративного, фінансового та господарського права
Академії праці, соціальних відносин і туризму

SUMMARY

The article examines the legal forms of cooperation between public organizations with the executive power. Emphasized that the form data is quite diverse, they are constantly evolving, and their types depend on the features of national legal systems and political traditions. Separately, pay attention to the activities of public councils established to promote public participation in the formulation and implementation of public policies, particularly in the area of volunteering. The analysis legislation proposed list of basic forms of cooperation between voluntary organizations with executive authorities in the implementation.

Key words: voluntary organizations, associations, bodies of executive power, forms of cooperation.

АНОТАЦІЯ

У статті розглянуто правові форми співпраці волонтерських організацій з органами виконавчої влади. Наголошено на тому, що ці форми залежать від особливостей національної правової системи та політичних традицій. Окремо звернута увага на діяльності громадських рад як консультативно-дорадчих органів, утворених для сприяння участі громадськості у формуванні й реалізації державної політики, зокрема у сфері волонтерства. За результатами аналізу наукових джерел і чинного вітчизняного законодавства запропоновано перелік основних форм співпраці волонтерських організацій з органами виконавчої влади в ході реалізації свого адміністративно-правового статусу.

Ключові слова: волонтерські організації, громадські об'єднання, органи виконавчої влади, форми співпраці.

Постановка проблеми. Громадські об'єднання, зокрема волонтерські організації, тією чи іншою мірою є учасниками політичного життя в державі, а тому постійно взаємодіють з органами виконавчої влади. Ці взаємини мають правовий характер, за яких влада здійснює адміністративний вплив на інституції суспільства з метою їх легалізації, контролю за діяльністю, притягнення винних осіб до юридичної відповідальності в разі вчинення відповідного правопорушення.

Разом із тим волонтерські утворення набувають ролі об'єкта адміністративно-правового регулювання лише тією мірою, наскільки це потрібно для ефективної організації діяльності останніх. Отже, одним із перших завдань держави в особі її органів і посадових осіб є соціальний діалог і співпраця з громадськими інституціями для досягнення загальносуспільних корисних цілей, захисту прав і свобод людини та громадянина. Особливого значення зазначене набуває за співпраці з волонтерськими організаціями як важливими осередками добровільності на складному історичному проміжку становлення української державності.

Актуальність теми. Останніми роками до проблем діяльності волонтерських організацій у нашій державі зверталася низка вчених (О.В. Безпалько, І.С. Зверева, Н.О. Заверико, Г.Р. Лактіонова, Т.Л. Лях, Л.І. Мішчик, С.Л. Пальчевський, В.С. Петрович, Ю.Р. Поліщук та ін.).

Питання форм і напрямів співпраці громадських об'єднань, зокрема волонтерських організацій, з органами виконавчої влади ставали предметом дослідження в наукових працях В.Б. Авер'янова, Ю.П. Битяка, Л.В. Ковалюк, Т.О. Коломоєць, А.Т. Комзюка, О.В. Кузьменко, Р.С. Мельника й ін.

Водночас у їхніх та інших наукових дослідженнях зазначена проблема аналізувалася фрагментарно або в межах ширшої проблеми, без висвітлення належним чином аспектів діяльності й взаємодії волонтерських організацій з публічною адміністрацією в новітній історії України,

спричиненою соціально-політичною ситуацією впродовж останніх років.

Метою статті є визначити та здійснити загальну характеристику форм співпраці волонтерських організацій з органами виконавчої влади.

Виклад основного матеріалу дослідження. Загалом слово «співпраця» розтлумачується як спільна з ким-небудь діяльність [1, с. 1367]. У більш широкому сенсі розуміється процесом, у якому двоє або більше фізичних чи юридичних осіб працюють разом задля досягнення спільних цілей за допомогою обміну інформацією, навчання й досягнення консенсусу. Це більше, ніж перетин загальних цілей, а глибока, колективна рішучість досягти ідентичну мету.

На переконливу думку Л.М. Усаченко, співпраця державних органів з неурядовими організаціями є невід'ємним елементом демократичної політичної культури суспільства та країни загалом. Наявність налагоджених ефективно діючих каналів взаємодії є запорукою якісної державної політики, спрямованої на потреби населення, її підконтрольності суспільству, відповідності стратегічним національним інтересам [2, с. 1].

Більше того, як указують Е.А. Афонін і Л.В. Гонюкова, на економічне піднесення в Україні позитивно впливає налагоджений органами державної влади конструктивний діалог із громадськістю, наполегливе здійснення ними політики відкритості. Ця плідна взаємодія сприяє запровадженню стабільної та зрозумілої кожному громадянину державної політики [3, с. 9].

У свою чергу, фахівцями Центру політико-правових реформ розроблено одну з перших вітчизняних Концепцій взаємодії держави і громадянського суспільства. У преамбулі цього документа наголошено, що реформи з демократизації суспільного життя, взаємовідносин людини й держави, які проводяться в Україні з часу здобуття незалежності, сприяють становленню громадянського суспільства. Його основою є громадські організації та інші інституції, що мають забезпечувати взаємозв'язок органів

державної влади й суспільства, організувати публічний діалог із приводу ключових питань розвитку держави та суспільства [4].

Отже, констатуємо, що, з одного боку, громадські організації є комунікаційним каналом взаємодії суспільства з державною, а з іншого – з метою реалізації своїх статутних цілей ці інституції громадянського суспільства мають також тісно взаємодіяти з органами виконавчої влади. Разом із тим практика доводить, що представники державного управління систематично намагаються перейти від паритетної співпраці до переважно адміністративних методів урегулювання у сфері діяльності об'єднань громадян.

Щодо зазначеного Н.О. Алюшина, Н.Б. Ларіна та О.Р. Антонова одностайно зауважують, що держава має бути зацікавлена у створенні, усебічному розширенні й поглибленні громадської співпраці, якщо вона дійсно прагне задоволення потреб громадян і адаптації до загальнолюдського цивілізаційного процесу. Однак реальні обставини свідчать, що в Україні сьогодні система влади поки що не навчилася рухатися з інтересами громадян і продовжує вважати себе єдиним джерелом вироблення рішень, і пояснюються слабкістю належної взаємодії з інститутами громадянського суспільства [5, с. 10]. Отже, дослідження питань співпраці волонтерських організацій з органами державної влади в ході реалізації свого адміністративно-правового статусу наразі є важливим завданням, розв'язання якого сприятиме пришвидшенню становлення демократичного суспільства в нашій державі.

Засади взаємодія держави та громадянського суспільства виражена насамперед у наукових працях представників теорії держави та права. Так, О.Ф. Скакун зауважує, що держава наділена суверенним статусом політичної організації всього народу, тоді як громадські організації – лише учасники здійснення політичної влади. Вони виражають волю певних верств суспільства, діють у межах закону і не мають державно-владних повноважень.

У ході реалізації такої співпраці громадські організації можуть допомагати вирішувати державні завдання соціально-економічного розвитку шляхом прийняття спільних політичних рішень з органами державної влади; брати участь у різних видах політичної діяльності шляхом створення спільних комісій, робочих груп з органами державної влади; брати участь у формуванні корпусу депутатів представницьких органів державної влади; з низки питань бути суб'єктами правотворчої, правозастосовної та контрольно-наглядової діяльності держави; уносити законодавчі пропозиції до органів державної влади; проводити масові заходи; представляти й захищати права членів організації в державних інстанціях [6, с. 65–67].

Представники науки державного управління, зокрема В.В. Голуб, В.М. Козакова, В.А. Ребало, В.А. Шахова, до основних форм взаємодії держави з громадськими організаціями зараховують такі [7, с. 135–136]:

- участь інститутів громадянського суспільства в розробленні та обговоренні проектів нормативно-правових актів з питань, що стосуються суспільно-економічного розвитку держави, інтересів широких верств населення, прав і свобод людини та громадянина;

- здійснення ними громадського контролю за діяльністю органів виконавчої влади щодо розв'язання проблем, які мають важливе суспільне значення (у формі громадського моніторингу підготовки й виконання рішень, експертизи їх ефективності, подання органам виконавчої влади експертних пропозицій);

- утворення спільних консультативно-дорадчих і експертних органів, рад, комісій, груп для забезпечення врахування громадської думки у формуванні та реалізації державної політики;

- проведення органами виконавчої влади моніторингу й аналізу громадської думки, забезпечення своєчасного публічного реагування на пропозиції та зауваження громадянської;

- виконання спільних проектів інформаційного, аналітично-дослідницького, благодійного й соціального спрямування.

У своїй Концепції взаємодії держави і громадянського суспільства керівник Центру політико-правових реформ І.Б. Коліушко разом із колективом авторів пропонує до форм співпраці в аналізованій сфері включити діяльність громадських рад, консультативних і дорадчих органів при органах державної влади; виконання проектів на замовлення органів державної влади; вплив на прийняття рішень; громадський контроль.

Важливою складовою процедури прийняття управлінських рішень у будь-якій цивілізованій країні є можливість впливати об'єднанням громадян на рішення органів державної влади. Такий вплив має ґрунтуватись на настроях, що панують у суспільстві та бути належним чином репрезентованим, наприклад, шляхом проведення мирних зібрань, мітингів, пікетів тощо в порядку, визначеному законом.

Іншим напрямом взаємодії є здійснення громадського контролю, що має на меті забезпечити інтереси суспільства, недопущення ухвалення незаконних або антисоціальних рішень органами державної влади. У межах цього громадянському суспільству потрібно опонувати незаконним або антисоціальним рішенням органів державної влади в спосіб і порядок, передбачені законом, у тому числі шляхом оскарження та скасування відповідних рішень у судовому порядку.

Виходячи з вищевикладеного, схилиємося до думки, що форми співпраці між інститутами громадянського суспільства й державними органами доволі різноманітні, а їхні види залежать від особливостей національної правової системи та політичних традицій. Вони постійно розвиваються, у процесі чого виникають нові, більш ефективні методи й форми співробітництва.

За понад півтора десятиліття і нашій державі проблемним питанням ефективної взаємодії держави та громадянського суспільства приділялася значна увага як на теоретичному, так і на законодавчому рівні. Водночас варто зауважити, що на сьогодні відповідні правові положення відбилися в незначній кількості підзаконних актів. Здебільшого окремі практичні аспекти співпраці в тому чи іншому вигляді реалізовані у відомчих актах.

Серед чинних на сьогодні нормативно-правових актів окремо звертає на себе увагу концептуальний документ, який визначає напрями сприяння розвитку громадянського суспільства, – Стратегія державної політики сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні та першочергові заходи щодо її реалізації, затверджена Указом Президента України від 24.03.2012 № 212/2012 [8].

Вона спрямована на утвердження громадянського суспільства як гарантії демократичного розвитку держави, запровадження громадського контролю за діяльністю влади, забезпечення незалежної діяльності інститутів громадянського суспільства, посилення їх впливу на прийняття суспільно важливих рішень, створення умов для забезпечення широкого представництва інтересів громадян в органах державної влади та органах місцевого самоврядування, проведення регулярних консультацій із громадськістю з важливих питань життя суспільства й держави.

Пріоритетами державної політики у сфері сприяння розвитку громадянського суспільства до 2020 р. в Україні визначено такі:

- забезпечення участі інститутів громадянського суспільства у формуванні та реалізації державної,

регіональної політики, зокрема, шляхом створення умов для забезпечення широкого ефективного представництва інтересів громадян в органах державної влади, проведення регулярних консультацій із громадськістю з найважливіших питань життя суспільства й держави;

– запровадження громадського контролю за діяльністю органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, посилення впливу інститутів громадянського суспільства на прийняття управлінських рішень і їх реалізацію;

– сприяння благодійній, волонтерській діяльності, іншим формам громадської активності й громадянської культури.

Моніторинг за виконанням зазначеної Стратегії покладено на вищий орган у системі органів виконавчої влади, що відображено в Порядку планування та моніторингу реалізації органами виконавчої влади Стратегії державної політики сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні, затвердженому Постановою Кабінету Міністрів України від 25.12.2013 № 968.

На засадах ефективного представництва інтересів громадян в органах виконавчої влади, проведення регулярних консультацій із громадськістю з найважливіших питань життя суспільства й держави акцентовано в Постанові Кабінету Міністрів України «Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики» від 03.11.2010 № 996 [9], якою затверджено Порядок проведення консультацій з громадськістю з питань формування та реалізації державної політики.

У ньому вказано, що такі консультації мають сприяти налагодженню системного діалогу органів виконавчої влади з громадськістю, підвищенню якості підготовки рішень із важливих питань державного й суспільного життя з урахуванням громадської думки, створенню умов для участі громадян у розробленні проектів управлінських рішень. Під публічне обговорення відпадають питання, що стосуються суспільно-економічного розвитку держави, реалізації та захисту прав і свобод громадян, задоволення їхніх політичних, економічних, соціальних, культурних та інших інтересів.

Органи виконавчої влади щороку складають орієнтовний план проведення консультацій із громадськістю з урахуванням основних завдань, визначених Програмою діяльності Кабінету Міністрів України, Державною програмою економічного і соціального розвитку України, планом законопроектних робіт та іншими документами, а також результатів проведення попередніх консультацій із громадськістю.

Громадські об'єднання, легалізовані відповідно до законодавства, можуть ініціювати проведення консультацій із громадськістю з питань, не включених до орієнтовного плану, шляхом подання відповідних пропозицій громадській раді або безпосередньо органу виконавчої влади.

Консультації з громадськістю проводяться у формі публічного громадського обговорення, електронних консультацій із громадськістю (безпосередні форми) й вивчення громадської думки (опосередкована форма). Публічне громадське обговорення передбачає організацію та проведення публічних заходів: конференцій, форумів, громадських слухань, засідань за круглим столом, зборів, зустрічей (нарад) із громадськістю; Інтернет-конференцій, відеоконференцій.

Електронні консультації проводяться в підрубриці «Електронні консультації з громадськістю» рубрики «Консультації з громадськістю» офіційного веб-сайту органу виконавчої влади.

Результати проведення консультацій із громадськістю враховуються органом виконавчої влади під час прийняття остаточного рішення або в подальшій його роботі.

Як засвідчує вищевикладене, одним із ефективних шляхів налагодження діалогу є функціонування громадських рад, створюваних з метою представлення інтересів громадськості в органах державної влади. У Типовому положенні про громадську раду при міністерстві, іншому центральному органі виконавчої влади, Раді міністрів Автономної Республіки Крим, обласній, Київській та Севастопольській міській, районній, районній у м. Києві та Севастополі державній адміністрації, затвердженому Постановою Кабінетом Міністрів України «Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики» від 03.11.2010 № 996, указано, що громадські ради є тимчасовим консультативно-дорадчим органом, утвореним для сприяння участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики.

Основними завданнями громадської ради є такі: сприяння реалізації громадянами конституційного права на участь в управлінні державними справами (ст. 38 Конституції України); здійснення громадського контролю за діяльністю органу; сприяння врахуванню органом громадської думки під час формування та реалізації державної політики.

Ці громадські утворення наділені правом: утворювати постійні й тимчасові робочі органи; залучати до роботи ради працівників органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, представників вітчизняних і міжнародних інститутів громадянського суспільства, експертних і наукових організацій, підприємств, установ та організацій, а також окремих фахівців; організувати й проводити семінари, конференції, засідання за круглим столом та інші заходи; отримувати в установленому порядку від органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування інформацію, необхідну для забезпечення діяльності ради; отримувати від органу проекти нормативно-правових актів із питань, що потребують проведення консультацій із громадськістю, у триденний строк після початку таких консультацій.

На сьогодні при Мінсоцполітики діє Рада з координації роботи щодо надання волонтерської та благодійної допомоги, положення про організацію діяльності якої затверджено Наказом Мінсоцполітики від 18.05.2015 № 516. Вона, відповідно до покладених на неї завдань у сфері волонтерської діяльності [10], виконує таке:

– готує пропозиції з удосконалення механізму співпраці під час надання волонтерської допомоги; координує роботу регіональних рад із визначення потреб у волонтерській допомозі;

– здійснює аналіз стану справ з організації та надання волонтерської допомоги, зокрема, інвалідам, дітям-сиротам, дітям, позбавленим батьківського піклування, сім'ям, які перебувають у складних життєвих обставинах, а також іншим соціально незахищеним верствам населення, закладам і установам системи соціального захисту населення;

– розробляє тематичний веб-ресурс для всебічного висвітлення роботи Ради, розміщує на ньому інформацію, зокрема, про потреби у волонтерській допомозі осіб, сімей, установ і закладів системи соціального захисту населення; визначає за підсумками роботи найкращих волонтерів.

Формою роботи Ради з координації роботи щодо надання волонтерської та благодійної допомоги є засідання, що проводяться за рішенням голови – міністра соціальної політики, але не рідше двох разів на рік. Пропозиції й рекомендації приймаються відкритим голосуванням і вважаються прийнятими, якщо за них проголосувала більшість членів ради, присутніх на засіданні. Усі прийняті рішення оформлюються протоколом засідання, який підписується головуючим на засіданні та секретарем і надсилається всім членам ради.

Набуває все більшого поширення створення громадських рад при органах виконавчої влади на місцевому рівні з метою пришвидшити й оптимізувати реалізацію надання волонтерської допомоги. Наприклад, розпорядженням голови Дарницької районної у місті Києві державної адміністрації від 25.03.2015 № 169 [11], відповідно до ст. ст. 6, 23, 37, 39 Закону України «Про місцеві державні адміністрації», ст. 1 Закону України «Про волонтерську діяльність», утворено Раду волонтерів при Дарницькій районній у місті Києві державній адміністрації.

Остання є постійно діючим колегіальним консультативно-дорадчим органом, утвореним з метою налагодження ефективної взаємодії місцевих органів виконавчої влади з волонтерськими організаціями, сприяння в провадженні волонтерської діяльності, забезпечення захисту прав, свобод і законних інтересів волонтерів, волонтерських організацій та отримувачів волонтерської допомоги.

Склад Ради волонтерів визначається головою райдержадміністрації шляхом видання відповідного розпорядження. До її складу входять представники волонтерських організацій України, представники громадських об'єднань, окремі активісти волонтерського руху, депутати Київської міської ради, а також представники місцевих органів виконавчої влади.

Основним завданням Ради волонтерів є координація діяльності волонтерських організацій із місцевими органами виконавчої влади з питань реалізації державної політики у сфері медичної допомоги та реабілітації військовослужбовців і учасників АТО, їх соціального захисту. Рада волонтерів, відповідно до покладених на неї завдань, виконує таке:

- готує й подає голові Дарницької районної у місті Києві державної адміністрації пропозиції з питань медичної допомоги та реабілітації військовослужбовців і учасників АТО, їх соціального захисту;

- подає голові райдержадміністрації пропозиції щодо підготовки проектів нормативно-правових актів з питань формування й реалізації державної політики у відповідній сфері, удосконалення роботи органів медичної сфери та соціального захисту;

- збирає, узагальнює й подає голові райдержадміністрації інформацію про пропозиції волонтерських організацій щодо вирішення питань, які мають важливе суспільне значення та пов'язані із захистом прав, свобод і законних інтересів волонтерів, волонтерських організацій та отримувачів волонтерської допомоги;

- готує й подає пропозиції щодо організації консультацій із громадськістю; інформує в обов'язковому порядку громадськість про свою діяльність, прийняті рішення та їх виконання на офіційному веб-сайті райдержадміністрації й в інший прийнятний спосіб.

До повноважень Ради волонтерів належить залучення до своєї роботи за згодою їхніх керівників посадових осіб місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, представників експертних і наукових організацій, підприємств, установ та організацій, окремих фахівців. Не останнє місце посідає також інформаційна співдія з публічною адміністрацією, зацікавленими фізичними та юридичними особами, інститутами громадянського суспільства шляхом організації й проведення семінарів, конференцій, засідань за круглим столом, а також взяття участі у заходах присвячених обговоренню питань, пов'язаних із діяльністю волонтерських організацій і волонтерів.

Основною формою роботи Ради волонтерів є відкрите засідання, що проводяться в разі потреби, але не рідше ніж один раз на квартал. Воно є правомочним, якщо на ньому присутні не менш як половина членів дорадчого ор-

гану. Рішення Ради волонтерів, яке має рекомендаційний характер, приймається відкритим голосуванням простою більшістю голосів її членів, присутніх на засіданні. У разі рівного розподілу голосів вирішальним є голос головуючого на засіданні.

Правозастосовна практика свідчить, що будь-які, навіть кращі з погляду юридичної техніки і змісту, правові положення організації діяльності громадських інституцій є малоефективними, якщо відсутній належний механізм контролю. Розуміючи цю константу, Постановою Кабінету Міністрів України від 05.11.2008 № 976 затверджено Порядок сприяння проведенню громадської експертизи діяльності органів виконавчої влади [12]. Відповідно до нього, громадська експертиза діяльності органів виконавчої влади – складова механізму демократичного управління державою, який передбачає проведення інститутами громадянського суспільства, громадськими радами оцінювання діяльності органів виконавчої влади, ефективності прийняття й виконання такими органами рішень, підготовку пропозицій щодо розв'язання суспільно значущих проблем для їх урахування органами виконавчої влади у своїй роботі.

Підставою проведення відповідної експертизи є письмовий запит до органу виконавчої влади з копією протоколу засідання, на якому було прийнято рішення про проведення громадської експертизи.

Орган виконавчої влади після надходження від волонтерської організації, громадської ради письмового запиту щодо проведення громадської експертизи:

- 1) видає в тижневий строк наказ про проведення такої експертизи й заходів, пов'язаних із підготовкою матеріалів;

- 2) утворює в разі потреби робочу групу для підготовки матеріалів із залученням представників інституту громадянського суспільства, громадської ради, що ініціює проведення громадської експертизи;

- 3) розміщує в тижневий строк інформацію про надходження запиту щодо проведення громадської експертизи, текст наказу та заходи, здійснені органом виконавчої влади з метою сприяння її проведенню, на власному веб-сайті;

- 4) подає інституту громадянського суспільства, громадській раді матеріали протягом п'яти робочих днів із моменту видання наказу про проведення громадської експертизи.

Експертні пропозиції враховуються органом виконавчої влади під час підготовки програм соціально-економічного розвитку, державних цільових і регіональних програм, формування бюджетів відповідного рівня, вирішення питань поточної діяльності.

Важливим елементом громадянського контролю за діяльністю органів державної влади є також висвітлення їхньої діяльності засобами масової інформації, тобто одержання, збирання, створення, поширення, використання й зберігання інформації про діяльність органів державної влади та органів місцевого самоврядування, задоволення інформаційних потреб громадян, юридичних осіб про роботу цих органів.

Згідно із Законом України «Про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні засобами масової інформації» [13], вітчизняні засоби масової інформації, відповідно до законодавства, мають право висвітлювати всі аспекти діяльності органів державної влади. Ці органи влади зобов'язані надавати засобам масової інформації повну інформацію про свою діяльність через відповідні інформаційні служби, забезпечувати журналістам вільний доступ до неї, крім випадків, передбачених Законом України «Про державну таємницю», не чинити на них будь-якого тиску й не втручатися в їхній виробничий процес.

Вищезазначені аспекти взаємодії волонтерських організацій як інституту громадянського суспільства з органами державної влади мають багатобічний характер, одночасно поширюючись на значну кількість напрямів життєдіяльності населення. Разом із тим на підставі аналізу чинного законодавства можемо стверджувати, що нормативно-правове врегулювання співпраці з публічною адміністрацією за окремими специфічними спрямуваннями волонтерства є здебільшого винятком. Зокрема, до таких належить Порядок залучення громадськості до обговорення питань щодо прийняття рішень, які можуть впливати на стан довкілля, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 29.06.2011 № 771 [14].

Цей документ визначає процедуру залучення громадськості, зокрема представників волонтерських організацій, до обговорення питань щодо прийняття рішень у сфері охорони навколишнього природного середовища та використання природних ресурсів, виконання яких може спричинити негативний вплив на стан довкілля. Результати громадських слухань і подані пропозиції (зауваження) з указаних питань оформляються протоколом, який підписується головою комісії і секретарем, обраними на час проведення громадських слухань їхніми учасниками.

Інформація про прийняте рішення розміщується в друкованих засобах масової інформації, що розповсюджуються на відповідній території, та на офіційному веб-сайті організатора громадського обговорення.

Висновки. За результатами дослідження питань, присвячених формам співпраці волонтерських організацій з органами виконавчої влади, варто зробити такі висновки:

1. З урахуванням того, що волонтерські організації мають усі ознаки інституту громадянського суспільства, вони належать до умовних об'єктів адміністративно-правового регулювання. Це зумовлює специфічну форму взаємодії з органами виконавчої влади, яка реалізується в спільній діяльності для вирішення соціально значимих цілей. Отже, у цьому випадку недопустимим є односторонній владний вплив, а переважає консенсус і режим широкого сприяння.

2. Основними умовами ефективної співпраці органів виконавчої влади з волонтерськими організаціями є такі: наявність організаційно-правових засад співпраці для публічної адміністрації та волонтерських організацій, а також адміністративних меж для здійснення партнерства, зокрема сталих форм їхньої взаємодії; соціальна готовність учасників суспільно-публічної взаємодії до розвитку та зміцнення такої співпраці; розуміння волонтерськими організаціями кінцевої мети співпраці з органами виконавчої влади, а також уміння чіткого вираження своїх законних інтересів; сталий рівень діяльності волонтерських організацій, їхня спроможність бути належним партнером представників державної влади.

3. До основних форм співпраці волонтерських організацій з органами виконавчої влади належить спільна діяльність щодо такого:

– утворення консультативно-дорадчих і експертних органів, громадських і волонтерських рад, комісій, робочих груп для забезпечення врахування громадської думки у формуванні та реалізації державної політики щодо волонтерської діяльності;

– проведення консультацій із громадськістю у формі публічного обговорення, електронних консультацій і вивчення громадської думки щодо нагальних питань волонтерства;

– організація та проведення публічних заходів, у тому числі конференцій, форумів, громадських слухань, засідань за круглим столом, зборів, зустрічей (нарад) із громадськістю; Інтернет-конференцій, відеоконференцій;

– виконання соціальних, інформаційних, аналітично-дослідницьких та інших проєктів;

– розроблення й обговорення проєктів нормативно-правових актів з питань, які мають важливе суспільне значення та пов'язані із захистом прав, свобод і законних інтересів волонтерів, волонтерських організацій та отримувачів волонтерської допомоги;

– забезпечення здійснення громадського контролю у сфері державного управління щодо розв'язання проблем, які мають важливе суспільне значення, зокрема, з боку представників волонтерських організацій – у формі участі в громадському моніторинзі підготовки й виконання рішень, експертизи їх ефективності, подання органам виконавчої влади експертних пропозицій; з боку органів виконавчої влади – проведення моніторингу й аналізу громадської думки, забезпечення своєчасного публічного реагування на пропозиції та зауваження волонтерських організацій.

Список використаної літератури:

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод. і допов.) / укл. і гол. ред. В.Т. Бусел. – К.; Ірпінь: ВТФ «Перун», 2005. – 1728 с.

2. Усаченко Л.М. Основні аспекти, форми та напрями взаємодії органів державної влади з неурядовими організаціями / Л.М. Усаченко // Державне будівництво. – 2008. – № 1. – С. 1–15.

3. Держава і громадянин: шлях до співпраці: [наук.-метод. матеріали з питань орг. громад. слухань] / уклад.: Е.А. Афонін, Л.В. Гонюкова. – К.: Вид-во НАДУ, 2006. – 84 с.

4. Центр політико-правових реформ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://pravo.org.ua>.

5. Алюшина Н.О. Забезпечення ефективної взаємодії органів виконавчої влади з громадськістю: [навч.-метод. Матеріали] / Н.О. Алюшина, Н.Б. Ларіна, О.Р. Антонова; упоряд. А.В. Ковальчук. – К.: НАДУ, 2013. – 76 с.

6. Скакун О. Ф. Теорія держави і права: [підручник]: пер. з рос. / О. Ф. Скакун. — Х.: Консум, 2001. — 656 с.

7. Концептуальні засади взаємодії політики й управління: [навчальний посібник] / за заг. ред. В.А. Ребкала. – К.: НАДУ, 2010. – 300 с.

8. Про Стратегію державної політики сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні та першочергові заходи щодо її реалізації: Указ Президента України від 24.03.2012 № 212/2012 // Офіційний вісник Президента України. – 2012. – № 13. – Ст. 322.

9. Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики: Постанова Кабінету Міністрів України від 03.11.2010 № 996 // Офіційний вісник України. – 2010. – № 84. – Ст. 2945.

10. Про затвердження Положення про Раду з координації роботи щодо надання волонтерської та благодійної допомоги при Міністерстві соціальної політики України: Наказ Міністерства соціальної політики України від 18.05.2015 № 516 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 46. – Ст. 1505.

11. Офіційний веб-портал Дарницької районної у місті Києві державної адміністрації [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dam.kievcity.gov.ua>.

12. Про затвердження Порядку сприяння проведенню громадської експертизи діяльності органів виконавчої влади: Постанова Кабінету Міністрів України від 05.11.2008 № 976 // Урядовий кур'єр. – 2008. – № 214.

13. Про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні засобами масової інформації: Закон України від 23.09.1997 № 539/97-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 49. – Ст. 299 (із наступними змінами і доповненнями).

14. Про затвердження Порядку залучення громадськості до обговорення питань щодо прийняття рішень, які можуть впливати на стан довкілля: Постанова Кабінету Міністрів України від 29.06.2011 № 771 // Урядовий кур'єр. – 2011. – № 142.